

GR Openbare Gezondheidszorg West-Brabant (GROGZ)	
Programma	2. Sociaal domein
Portefeuillehouder	Lid Algemeen Bestuur mw. Y.J.M.M. Kammeijer-Luycks, plaatsvervangend lid A.J.M. Coppens
Doel	Gemeenschappelijke behartiging van de belangen van de deelnemende gemeente op het gebied van gezondheid(szorg).
Activiteiten (onder andere)	De GGD West-Brabant voert taken uit om de gezondheid te bevorderen, bewaken en beschermen zoals jeugdgezondheidszorg, epidemiologie, preventieprogramma's, technische hygiëne zorg, psychosociale hulpverlening bij ongevallen, rampen en ingrijpende gebeurtenissen en medische milieukunde. Deze taken worden ingevuld op een wijze die aansluit bij de opgaven van de decentralisaties, namelijk met aandacht voor preventie, dichtbij de burger georganiseerd, het versterken van eigen kracht en mentale weerbaarheid. Het streven is om met de invulling van de taken een basis te leggen voor gezonde burgers en het voorkomen van dure zorg. De GGD heeft daarbij oog voor kwetsbare groepen; mensen die hun weg naar zorg en ondersteuning niet weten te vinden. De kennis- en onderzoeksfunctie van de GGD is een belangrijk instrument om sturing en regie te kunnen voeren op sociaal domein.
Vestigingsplaats	Breda
Betrokkenen	Gemeenten Aalburg, Alphen-Chaam, Baarle-Nassau, Bergen op Zoom, Breda, Drimmelen, Etten-Leur, Geertruidenberg, Halderberge, Moerdijk, Oosterhout, Roosendaal, Rucphen, Steenbergen, Werkendam, Woensdrecht, Woudrichem, Zundert.
Reden aangaan verbinding	Op grond van de Wet collectieve preventie volksgezondheid (Wcpv) bestaat de verplichting om een GGD in stand te houden.
Uittredingsbepalingen	De gemeente is verplicht op basis van de Wet Publieke Gezondheid een openbare gezondheidszorgdienst in stand te houden.
Bestuurlijk belang	Door de raad aangewezen lid van B&W vertegenwoordigt de gemeente in het dagelijks en algemeen bestuur.
Financieel belang	De deelnemende gemeenten dragen bij in het nadelig saldo naar rato van het aantal inwoners. Bijdrage gemeente Bergen op Zoom € 1.355.127,-
Risico totaal	De gemeente draagt bij in het nadelig saldo. De geneeskundige zorg afstemmen op de aanvaardbare kosten.
Eigen Vermogen	1 januari 2016: € 5.090.000 1 januari 2018: € 4.675.000 31 december 2016:€ 5.619.000 31 december 2018:€ 4.675.000
Vreemd vermogen	1 januari 2016: € 12.973.000 1 januari 2018: € 10.389.000 31 december 2016:€ 10.963.000 31 december 2017:€ 10.389.000
Resultaat	2016: € 1.882.000 2018: € 0
Wat is gedaan met de vorige zienswijze	De GGD heeft het merendeel van de ingebrachte onderdelen uit de zienswijze 2017 overgenomen. Per brief heeft de GGD puntsgewijs uiteengezet op welke wijze zij tegemoet is gekomen aan de onderdelen van de zienswijzen en aan welke onderdelen niet en waarom.
Jaarstukken tijdig ingediend	<ul style="list-style-type: none"> Alle stukken zijn tijdig ingediend. De kaderbrief 2018 is ingediend op 31 januari 2017. De begroting 2018 en jaarstukken 2016 zijn op 14 april 2017 ingediend. Bij de jaarstukken 2016 betreft het de voorlopige jaarrekening, aangezien de accountant nog de laatste hand aan zijn controle aan het leggen is. In de aanbestedingsbrief bij de beleidsbegroting wordt aan de raden de gelegenheid gegeven tot 23 juni 2017 een zienswijze te geven, echter de geldende termijn voor het indienen van een zienswijze is tot en met 30 juni 2017 zoals beschreven in de nota Verbonden Partijen.
Beleidsvoornemens	<p>Ambities GGD</p> <p>GGD WB heeft zijn beleidsvoornemens voor 2018 verwoord in een zestal ambities:</p> <ol style="list-style-type: none"> <u>Gezondere en veiligere leefomgeving</u>. Een woon-, leef- en werkomgeving die de gezondheid van onze burgers voldoende beschermt, bewaakt en bevordert. <u>Minder kwetsbare burgers</u>. Een hogere gezonde levensverwachting van kwetsbare kinderen/mensen door op tijd de juiste hulp en ondersteuning te bieden. <u>Meer zelfredzame samenleving</u>. Een veerkrachtige samenleving waarin inwoners betekenisvol participeren en bijdragen aan maatschappelijke doelen. Wij willen dat het vanzelfsprekend is dat mensen voor zichzelf, voor elkaar en voor hun leefomgeving zorgen; zowel tijdens het normale dagelijkse leven als tijdens crisissituaties. <u>Gezondere jeugd</u>. Alle kinderen krijgen een basiszorg en kwetsbare kinderen krijgen extra zorg. Ieder kind komt zonder uitval van school en zijn/haar talent ontwikkelt. De GGD wilt

een antwoord geven op grote maatschappelijke uitdagingen voor het veilig en gezond opgroeien van kinderen (zoals psychosociale problematiek, overgewicht, opgroeien in een veilige omgeving, seksuele gezondheid, weerbaarheid en middelengebruik).

5. Gezondere organisatie. De GGD wilt zelfbewuste medewerkers die hun talent kennen, dat optimaal benutten en nadenken over hun toegevoegde waarde voor de publieke gezondheid. Men wilt maximaal gebruik maken van elkaars kennis. Men wilt digitaalvaardige medewerkers die gemakkelijk social media gebruiken. Men wil veilig werken voor klanten en medewerkers. Een lagere kostprijs en een betere verhouding tussen direct en indirect personeel
6. Moderne dienstverlening en gezondheidsinformatie. Een moderne en eigentijdse dienstverlening die aansluit op de behoeften van de klant en optimaal gebruik maak van digitale mogelijkheden en eigen verantwoordelijkheid van de klant. De GGD wilt vooroplopen in een datagedreven publieke gezondheid. Men wil tevreden klanten over de dienstverlening.

Specifieke beleidsontwikkelingen

Beleidsintensivering Infectieziektebestrijding

De GGD noemt diverse oorzaken waardoor de risico's op een uitbraak van infectieziekten groter worden:

- toename van zoönose (ziekten die van dier op mens overgaan)
- globalisering (reisgedrag inwoners en wereldhandel)
- antibioticaresistentie van bacteriën
- afnemende vaccinatiegraad.
- Langer thuis blijven wonen van ouderen

Meer aandacht voor preventie is noodzakelijk. Dit strookt met de bevindingen uit het bezoek van de Inspectie voor de Gezondheidszorg in 2016. Er wordt door de GGD ingezet op verdere professionalisering, investeren in netwerken met zorgpartners, inzetten van innovatieve methodieken, voorlichting en campagnes. De noodzaak voor de intensivering is door de GGD voldoende onderbouwd in de begroting en uitgebreid toegelicht in een afzonderlijke factsheet. Binnen de reguliere middelen is geen ruimte om via 'oud voor nieuw' de intensivering te realiseren. De GGD heeft binnen haar begrotingen in voorgaande jaren diverse ombuigingen gerealiseerd, waaronder het op niveau brengen van de bestrijding van infectieziekten (zogenaamde VISI-norm). Vooralsnog gaan wij akkoord met de gevraagde extra bijdrage voor de periode van 2 jaar (2018 en 2019) ad € 250.000,- . In de beleidsbegroting voor 2020 verwachten wij van de GGD een voorstel op basis waarvan een besluit kan worden genomen tot al dan niet verlenging van de beleidsintensivering. In dat besluit dient de GGD eveneens aan te tonen dat 'oud' voor 'nieuw' wel of geen optie is.

Dak- en thuislozen

De sociaal-medische zorg voor dak- en thuislozen wordt in 2017 geëvalueerd. Afhankelijk van de uitkomst van de evaluatie zal in de loop van 2018 door het AB worden besloten om deze zorg binnen de GGD te continueren of over te dragen aan een andere aanbieder.

Decentralisatie van het Rijksvaccinatieprogramma (RVP)

Per 1 januari 2018 wordt het Rijksvaccinatieprogramma (RVP) verankerd in de Wet Publieke Gezondheid. Hiermee komt de uitvoering en financiering van het RVP onder verantwoordelijkheid van gemeenten. Gemeenten krijgen deze taak vergoed door een uitkering in het Gemeentefonds.

Overname taak voor ongewenst zwangere vrouwen

Fiom verzorgde voorheen de begeleiding van kwetsbare zwangere vrouwen. Op verzoek van het Rijk nemen GGD'en deze taak over. In 2017 wordt hiermee gestart.

Nieuw basispakket JGZ

Voor de JGZ is landelijk het basispakket vernieuwd, zodat dit beter aansluit op de stelselwijziging Jeugd. De focus ligt op de zorg voor de meest kwetsbare kinderen.

In 2018 en 2019 wordt onderzocht wat benodigd is op het gebied van lokaal verbinden. Daarbij dient duidelijk te worden welke verbindingen specifiek gelegd moeten worden, maar dient ook de vraag beantwoord te worden of extra ruimte gecreëerd kan worden tot het afnemen van plustaken. Het nieuwe basistakenpakket is gericht op de leeftijdscategorie 0 – 19 jarigen. Binnen de totale regio zijn hierop drie organisaties actief: GGD, Careyn en Thuiszorg West-Brabant. Gewerkt wordt aan een aanpak die op alle onderdelen naadloos op elkaar aansluit en die een financiële onderbouwing

	<p>oplevert die past binnen de huidige budgettaire kaders, dan wel dat de gevolgen voor gemeenten tot een minimum beperkt blijven.</p> <p>In 2017 wordt in het Algemeen Bestuur nog besloten over de invulling van een deel van het basispakket (Lokaal Verbinden) en de financiële vertaling. In haar begroting geeft de GGD aan dat ze efficiency realiseert op het basispakket JGZ. Bij het AB-besluit in 2017 over de financiële vertaling wordt bezien of en hoe dit efficiency-resultaat alsnog nodig is voor de financiële introductie van het basispakket JGZ. Een aanpassing van de GGD-begroting 2018 dient via een begrotingswijziging aan de gemeenten te worden voorgelegd.</p> <p><u>GGD en de rol in het sociale domein.</u> Gemeenten zijn bezig met het op lokaal niveau bevorderen van de transformatie binnen het Sociaal Domein: een beweging naar voren (het voorliggende veld) waardoor het beroep op duurdere voorzieningen afneemt. Dit betekent flexibiliteit en maatwerk per gemeente of zelfs per kern/wijk van een gemeente. De GGD sluit inmiddels beter aan op ontwikkelingen binnen het sociaal domein, maar moet alert blijven op de rol die zij heeft binnen ketenaanpakken (in sommige gevallen volgend en niet leidend). Daarnaast blijven zorgen voor adequate aansluiting op lokale verbanden (bijv. rond kwetsbare ouderen en haar kunstproject). In de beleidsbegroting wordt een duidelijke visie op flexibilisering van het gehele takenpakket gemist. De in voorgaande jaren ingezette flexibiliseringsbeweging wordt nu alleen benoemd bij de JGZ en Technische hygiënezorg. Over de gehele linie bestaat behoefte aan grotere keuzevrijheid en flexibelere GGD producten; meer marktwerking door verruiming van de mogelijkheid tot afname van plustaken. Het is van belang dat de GGD hier rekening mee houdt.</p>
<p>Financiële aandachtspunten, Beoordeling begroting</p>	<p><u>Begroting op basis van ongewijzigd beleid – Beleidsintensivering infectieziektebestrijding</u> Financiële richtlijn 2 schrijft voor dat de begroting op basis van ongewijzigd beleid moet worden opgesteld. In de Begroting 2018 is nieuw beleid (intensivering bestrijding infectieziekten) opgenomen en vastgesteld door het AB d.d. 30-3-2017. Dit betekent dat de gemeentelijke bijdrage hoger wordt, zonder dat hier door de gemeenteraad een zienswijze op is ingediend. Voor deze beleidsintensivering vraagt de GGD een extra bijdrage van € 250.000,-.</p> <p><u>Rijksvaccinatieprogramma</u> Vanaf 2018 voert de GGD het rijksvaccinatieprogramma uit vanuit de nieuwe gedecentraliseerde situatie. De financiering loopt vanaf 2018 via de gemeenten. De GGD voert het rijksvaccinatieprogramma uit binnen de rijksmiddelen die de gemeenten hiervoor ontvangen. In gemeenten waar een andere organisatie de jeugdgezondheidszorg 0-4 jaar uitvoert, wordt de verdeling van de middelen hierop afgestemd. (in Bergen op Zoom wordt deze uitgevoerd door Thuiszorg West-Brabant). Deze taak valt niet onder de financiële richtlijn 2, zoals hierboven beschreven, aangezien dit een gedecentraliseerde taak betreft die budgettair neutraal wordt uitgevoerd.</p> <p><u>Berekening prijs- en loonindexcijfer</u> Financiële richtlijnen 5 en 6 schrijven voor dat het loonindexcijfer wordt geraamd conform de geldende CAO en dat het prijsindexcijfer van de algemene prijsontwikkeling BBP uit de septembercirculaire 2016 (of een actuelere circulaire) de basis vormt voor de toe te passen indexering voor de begroting 2018. De GGD hanteert een eigen methodiek om de prijs- en loonindexcijfers te berekenen en wijkt hiermee af van financiële richtlijnen 5 en 6 zoals opgenomen in de Begroting 2018. Financiële richtlijn 7 biedt de GR de mogelijkheid om hier gemotiveerd van af te wijken. De gehanteerde berekeningsmethodiek is reeds door het AB vastgesteld en uitvoerig toegelicht in de kadernota. De GGD voldoet hiermee aan de gestelde financiële richtlijnen. De GGD hanteert voor 2018 indexatiecijfer van 2,09%. Voor het onderdeel Jeugdgezondheidszorg hanteert zij een indexatiecijfer van 1,38%. Op basis van deze twee indexatiecijfers is de gemeentelijke bijdrage 2018 berekend</p> <p><u>Samenwerkingsverbanden</u> De GGD participeert op diverse manieren (bestuurlijk en/of financieel) in diverse samenwerkingsverbanden. Onduidelijk is wat het bestuurlijk en/of financiële belang van de GGD in deze samenwerkingsverbanden is en welke risico's hieraan verbonden zijn. Zeker gezien het feit dat een aantal samenwerkingsverbanden integraal onderdeel is van de GGD-begroting.</p> <p><u>Hoogte en opbouw reserves</u></p>

	<p>De opbouw van de reserves en voorzieningen is niet conform de spelregels van de nota Verbonden Partijen. Dit is beschreven in spelregel 5 van de nota. Deze schrijft voor dat de weerstandscapaciteit aanwezig is bij de deelnemende gemeenten en het jaarrekeningresultaat terugvloeit naar de deelnemende gemeenten. De verbonden partij kan afwijken van laatstgenoemde uitgangspunt. Dit dient zij dan expliciet via een voorstel tot resultaatbestemming (zienswijze mogelijk) aan het algemeen bestuur van de verbonden partij voor te leggen.</p> <p>Bij de actualisatie van de Nota reserves en voorzieningen van de GGD dient een discussie met de deelnemende gemeenten plaats te vinden over de noodzaak, omvang en berekeningsmethodiek (hanteren van een bandbreedte) van de algemene risicoreserve en de bestemmingsreserve is wenselijk, waarbij spelregel 5 van de Nota Verbonden partijen als uitgangspunt dient.</p> <p><u>Bestemmingsreserve huisvesting</u> De GGD heeft aangegeven in 2018 met een nieuwe huisvestingsvisie te komen. De voorziening huisvesting is daarop vooruitlopend in samenspraak met de accountant bij de jaarrekening 2016 opgeheven en het budget ad € 919.000 is overgeheveld naar de bestemmingsreserve huisvesting. Dit betekent dat alle kosten voor beheer en onderhoud en huisvestingslasten ten laste komen van deze reserve. Dit sluit niet aan bij de huidige doelomschrijving van de bestemmingsreserve. Daarbij is nu ook nog niet inzichtelijk wat de financiële meerjarige gevolgen van de nog op te stellen huisvestingsvisie zijn en op welke wijze het onderhoud aan de panden is geborgd.</p> <p><u>Extra middelen</u> De bijdrage die de GGD vraagt voor 2018 overschrijdt de gemeentelijke meerjarenraming met € 106.000. € 48.000 zal gedekt worden door de bijdrage voor het rijksvaccinatieprogramma in de algemene uitkering. Het restant ad € 58.000 is het gevolg van beleidsintensivering, kosten voor de evaluatie pilot dak- en thuislozen en indexering. Dit wordt betrokken bij de opstelling van de programmabegroting 2018. De geschatte kosten voor de overname van begeleiding kwetsbare zwangeren door het FIOM zijn, mede op basis van de ervaringen tot nu tot € 20.000,- Dit wordt binnen de begroting opgevangen.</p>															
Financieel overzicht	<p>Bedragen in onderstaande tabel x € 1.000,-</p> <table border="1" data-bbox="453 1077 1370 1341"> <thead> <tr> <th>GGD West-Brabant</th> <th>Begroting 2016</th> <th>Resultaat 2016</th> <th>Begroting 2017</th> <th>Ontwerpbegroting 2018</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Totaal GR</td> <td>€ 33.113</td> <td>€ 1.882</td> <td>€ 28.351</td> <td>€ 35.244</td> </tr> <tr> <td>Bijdrage gemeente</td> <td>€ 1.224</td> <td></td> <td>€ 1.248</td> <td>€ 1.355</td> </tr> </tbody> </table>	GGD West-Brabant	Begroting 2016	Resultaat 2016	Begroting 2017	Ontwerpbegroting 2018	Totaal GR	€ 33.113	€ 1.882	€ 28.351	€ 35.244	Bijdrage gemeente	€ 1.224		€ 1.248	€ 1.355
GGD West-Brabant	Begroting 2016	Resultaat 2016	Begroting 2017	Ontwerpbegroting 2018												
Totaal GR	€ 33.113	€ 1.882	€ 28.351	€ 35.244												
Bijdrage gemeente	€ 1.224		€ 1.248	€ 1.355												
Overige aandachtspunten	Er is deels voldaan aan de nieuwe BBV (m.i.v. 2018). Het BBV omschrijft m.b.t. de overhead een aantal verplichte indicatoren voor. Deze zijn niet opgenomen in de begroting 2018. Verder ontbreekt de paragraaf verbonden partijen.															

Voorstel:

Gelet op bovenstaande aandachtspunten, wordt de volgende zienswijze voorgesteld:

1. Begroting op basis van ongewijzigd beleid
De raad gaat er vanuit dat de GGD met ingang van de begroting 2019 een begroting op basis van ongewijzigd beleid indient en dat de GGD bij eventuele begrotingsaanpassingen dit volgens de vastgestelde procedure van zienswijze en/of begrotingswijziging doet, indien sprake is van financiële gevolgen voor de deelnemersbijdrage.
2. Beleidsintensivering infectieziektebestrijding
De raad gaat akkoord met de gevraagde extra bijdrage voor infectieziektebestrijding voor de jaren 2018 en 2019. In de beleidsbegroting 2020 verwachten wij van de GGD een voorstel op basis waarvan een besluit kan worden genomen tot al dan niet verlenging van de duur van de beleidsintensivering. Hierbij verwachten wij tevens een dekkingsvoorstel waarbij oud voor nieuw beleid wordt ingeruild.
3. Samenwerkingsverbanden
De raad vraagt in deze zienswijze om inzichtelijk te maken op welke wijze de GGD participeert (bestuurlijk en/of financieel) in de in deze begroting genoemde samenwerkingsverbanden. Onduidelijk is wat het bestuurlijk en/of

financiële belang van de GGD in deze samenwerkingsverbanden is en welke risico's hieraan verbonden zijn. zijn van de GGD-begroting.

4. Hoogte en opbouw reserves

De raad verwacht in 2017, vooruitlopend op de begroting 2019 een actualisatie van de Nota reserves en voorzieningen van de GGD. Hierbij dient een discussie met de deelnemende gemeenten plaats te vinden over de noodzaak, omvang en berekeningsmethodiek (o.a. bandbreedte) van de algemene risicoreserve en de bestemmingsreserve, waarbij spelregel 5 van de Nota Verbonden partijen als uitgangspunt dient.

5. Bestemmingsreserve huisvesting

De raad gaat onder voorbehoud van de nog op te stellen huisvestingsvisie akkoord met de hoogte en onttrekking aan de bestemmingsreserve huisvesting. De nieuwe visie dient onder andere duidelijk te maken om welke panden het gaat, wanneer en op welke wijze het onderhoud aan de panden is geborgd en wat de financiële consequenties van de nieuwe visie zijn. Indien dit onvoldoende wordt onderbouwd zal alsnog een discussie over deze resultaatbestemming moeten worden gevoerd met GGD waarbij mogelijk een (gedeelte) van het resultaat terug dient te vloeien naar de deelnemers. Tevens moet de doelomschrijving van de huidige bestemmingsreserve huisvesting worden opgesteld. De raad gaat er tevens vanuit dat de nieuwe huisvestingsvisie wordt vastgesteld door het AB.

6. Termijnen

De raad gaat er vanuit dat het bestuur de in de Nota verbonden partijen afgesproken termijnen in acht neemt. De termijn voor het indienen van zienswijzen loopt t/m 30 juni in plaats van 23 juni.

7. Inzicht in besluitvormingsproces

De raad vraagt in deze zienswijze ook aandacht voor de inzichtelijkheid van het besluitvormingsproces van uw orgaan, niet alleen voor de deelnemers maar ook voor burgers. Met het oog daarop zouden de bestuurlijke stukken van uw regeling algemeen toegankelijk moeten zijn via uw website. Wij verzoeken u daarom – voor zover u dat niet al doet - in elk geval de volgende stukken te publiceren op uw website:

- a. statuten (de gemeenschappelijke regeling);
- b. samenstelling van de bestuurlijke organen;
- c. jaarstukken (kaderbrief, begroting en jaarrekening e.d.);
- d. agenda's en stukken van de vergaderingen van het algemeen bestuur (voor zover openbaar).